

Marina Cvetajeva

Majakovszkijnak

1.

*Hogy a kétségbeesettek
innen ki ne haljanak,
Vologyimir, légy te kisdéd:
birtokold világodat!*

2.

*Az Irodalmi — benne sincs
a lényeg, — vérét öntenétek! —
hétnaponta jelentkezik.
Ki elment — egyszer jő közétek*

*százévente. Nem él az él —
harcos. Mily hírek kellenének,
főváros, néked, mily vezér-
cikk csillapitaná az éhed.*

*Itt, mifelénk így tárgyal a
csernovec miljukovistával:
„Az a Majakovszkij? Na, ja,
basszusa volt, és kiskabátban
mázkált . . .”*

Hej, véred rossz sora!

*Hogy békülnék az új világgal,
ha első számú harcosa
vérét — a második lapjára
tette csak (az Izvesztyija).*

3.

*„A koporsóban, hétköznapi, sötét öltönyben,
tartós, durva, vasalt sarkú cipőben fekszik
a forradalom legnagyobb költője.”
(„Odnogynevnaja gazeta”, 1930. április 24.)*

*Vasalt sarkú csizmában, amelyben
felhágott a hegyre valaha —
kerülőutakat nem keresve,
nem is lelt a hágóra soha —,*

*csizmában, melynek kopás a fénye:
húszesztendős szolgálat alatt.
A proletár Sinai hegyére,
hol ő oszt parancsolatokat.*

*Csizmában — lakótér, talpalatnyi,
a lakásosztály már kiszorult.
E csizmában hegyet kellett rakni —,
hegyet hágott — átkozott — dalolt —*

*csizmában, mely tágult és szorult már,
Október szűzföldjén taposott,
csizmájában, akárcsak a bűvár:
azaz baka, sárban csoszogott.*

*Csizmájában a nagy hadjáratnak,
a donyeci medencén is át.
Saját népe bánat-bércét rakva
vállra: a százötven-(Goszizdat)*

*-millióét . . . Annyira sajátja,
ahogy más-más esztendőbe lép:
„Semmi sem a sajátod a gyárba!” —
minden népek bánata hegyét.*

*Ebben a csizmában — A Rolls-Royce-a
szóbeszéd — vezényelt a halott
pionírjainak: Állj a sorba!
Ez a csizma — tanúskodni fog.*

4.

*Szétört a léten a szerelem-sajka.**

*Egy huncut garast sem érsz, te,
főkolompos, senkinek.
Sajkád, elvtárs, mondd: miféle
szótár lapjain lebeg?*

*Sajkáddal — szerelmedével! —
felborulni — mily hamis!
Rázin — hát nem egy tevéled? —
jobban élt a léttel is.*

* Majakovszkij búcsúversének első sora.

Újdonságnak ez miféle?
Gyógyszer — csapból csörgedezz!
Proletárhoz illenék-e?
Földesúri módi ez!

Kellett istent és anyánkat
szidni — vér, nem virradat! —,
mint fehér bélést kivágtad
végül az osztályomat.

Mint hadapród, ki a Toscán
— bú motoszkált benne — lőtt!
Nem majakovszkiji — pusztán
sahovi a tetterőd.

Húznád homlokodra sapkád,
s — isten áldjon, szép szemek!
Dédunokád volt a mintád,
s dédapádként végezed.

Kiderült — e szégyennel
bírsz-e — nem vagy más te, mint
szovjet-oroszhoi Werther,
nemesi szokás szerint.

Csakhogy rég — az ég akarta! . . .
— Ellenségem, szép alak!
Semmilyen szerelmi sajka
nincsen új — a hold alatt.

5.

Lövés — mint ellenségbe,
a lelkedbe csapódott.
Leromboltad hát végre
utolsó templomtornyod.

Csütörtököt se mondva,
az ólom célba röppent.
Volt szíved mégis, hogyha
megállt — golyó-ütötten.

(Külhönban így beszélnek:
„Micsoda kázus! Hinnék?!
Hát ott is — szívvel élnek?
S a szívük fájhat is még?”)

Lövés — bele, akárcsak
céltábla tízesébe.
(Bal fülcimpád levágtad,
de nőd vár ágyba téged.)

Remek volt! El se vétve!
s méghozzá nőért tetted!
S Helénát mégis — épp te! —
cemendének nevezted.

A Balfront atyja eggyel
lepett meg legkivált:
csak jobbra tartva fegyvert,
most — balra is talált.

Ha jobbra megy lövése,
ép volna séfetek.
E bal-lövés se félre:
a Centropévbe ment.

6.

Tenyeremre dobom én e
tűzszín magokat,
hogy ragyogjanak a mélyben:
tűzláng-pirosak.

Mint egy szovjet főpap,
színódusát is hozva . . .
— Szervusz, Szerjózsa!*

— Szervusz, Vológya!

Kimerültél? — Kissé.
— Közügyben? — Magánban.
— Revolver? — Szokásban.
— Égetett? — Eléggé.

Akkor hát leélted?
— Elpasszoltam végleg.
. . . Nem illik, Szerjózsa!
. . . Nem illik, Vológya!

Emlékszel-e, engem
hogyan káromoltál,
basszushangon zengve,
pódiumról? — Hagyd már,

* Szergej Jeszenyin

*rég volt . . . — Külukadt hát
a szerelem-sajkád!
Csak tán nem egy szotyka?
— Még rosszabb a vodka.*

*Pofád ma is puffadt,
még ki sem aludtad?
Nem illik, Szerjózsa.
— Nem illik, Vológya.*

*Amúgy — nem borotva —
tisztább munka, látod.
Elütötték most a
kártyád? — Még szivárogo.*

*— Útilaput tégy rá!
— Kollódium vóna.
Tegyük rá, Szerjózsa!
— Rátesszük, Vológya.*

*Micsinál Oroszhon-
anyácskánk ma? — Még mit
nem mondasz: ki? — Mondom:
eSZeSZeSZeR? — Épít.*

*A szülők ott szülnek,
a kártevők írtnak,
a kiadók gyűlnek,
az írók meg írtnak.*

*Az új hidat máris
elvitte az árvíz.
Ugyanaz, Szerjózsa!
— Ugyanaz, Vológya.*

*Hát az énekes had?
— A nép, tudod, felnőtt!
Koszorút azért ad,
de nem babért — vesszőt,*

*mint holtnak. A régi
Rosztát átlakkoztam.
De nem elég mégis
Paszternak se mostan.*

*Kezünket tegyük ma
kiszáradt szavakra.
Rátegyük, Szerjózsa?
— Tegyük rá, Vológya!*

Üdvözöl még téged . . .
— Jó Lszan Alekszánics*
megvan még az égben?
— Angyalként! — Hát Kuzmics

Fjodor? — A csatornán:
vörös folt az orcán
rég. — Gumiljov hol jár?
— Keleten tán.

(A gyékénye véres,
a fogata vérmes . . .)
— Ugyanaz, Szerjózsa.
— Ugyanaz, Vológya.

De ha ugyanúgy lett,
Vológya, barátom,
tegyük rá kezünket,
bár kezünk ma — látom —

De ha nincs is,
nincsen.
Szerjózsa, barátom,
e cárság alá is
tegyük a gránátom!

S amit szétköpültünk:
hajnallal röpjünk —
tegyük meg, Szerjózsa!
— megtesszük, Vológya!

7.

Lerombolt sok-sok templomot.
Ma már a legdrágábbja sincsen.
Adj örök nyugalmat halott

ellenségednek, Isten!

1930. augusztus

Baka István fordítása

* Alexandr Blok